

KVINDEN OG SAMFUNDET.

»DANSK KVINDESAMFUNDSS FORMAAL ER AT ARBEJDE FOR
KVINDERS POLITISKE VALGRET OG VALGBARHED
SAMT AT VIRKE TIL FREMME FOR KVINDERNES ALME-
NE UDVIKLING, FOR DERES UDDANNELSE TIL SELVSTÆN-
DGT ERHVERV OG FOR AT FORBEDRE DERES STILLING
I FAMILIE, SAMFUND OG STAT« UDG. AF DANSK KVINDESAMFUND

30. AARG.

15. SEPTEMBER 1914.

Nr. 15.

KVINDERNE OG VERDENSKRIGEN.

„De bad om Brød, — I gav dem Lig.“

Fra Dybet af et af Paris's Fængsler, hvor Døds-
skyggen for hver Dag lejrede sig tættere om hendes
Hoved, udslyngede Manon Roland, den ædleste og
betydeligste Kvindeskikelse i Folkenes Historie, for
godt et Aarhundrede siden denne bitre Anklage mod
sin Samtids Mænd.

Med Begejstring havde hun hilst den Frihedens
Morgenrøde, som i 1789 gik op over Frankrig; med
den troendes Ærefrygt og ubegrænsede Tillid havde
hun siddet ved de Mænds Fødder, som var kaldede
til at bære den nye Tid frem paa deres Skuldre,
havde af deres aandfulde Tale suget Næring for sine
Drømme om et Frihedens og Menneskekærlighe-
dens Rige, hvor den enkeltes Lykke var uopløselig
knyttet til de tusindes Velfærd, og hvor Retten til
Arbejde og Retten til Brød var medfødte Menneske-
rettigheder. Hun oplevede at se sine Drømmes
Helte overrumplede og førte til Slagterbænken af
Mænd, som ikke gøs tilbage for, til Fremme af deres
eget Magtbegær, at slutte Forbund med en fornedret
Pøbels slumrende Rovdyrsinstinkter, hun oplevede
at se sit drømte Lyksalighedsrige druknet i ædelt og
uskyldigt Blod, og Frihedens skændede Trone rejst
paa Dynger af Lig. Da skrev hun, allerede med sin
Fod paa Dødens Tærskel, de Ord, som staar over
disse Linier, og som vil blive staaende i Historien
som en Kvindes Dom over Mændenes største Fri-
hedsværk.

Op som om der til denne Dom knyttede sig en
Forbandelse, der skulde gaa i Arv fra Slægt til
Slægt, ser vi i det følgende Aarhundrede den ene
Revolution efter den anden trække sine Blodspor
over Europas Lande, og Resultatet stadig blive det
samme: Lig for Brød.

„De bad om Brød — I gav dem Lig.“

Som for hundrede Aar siden stiger i disse Dage
ganske den samme Anklage op mod de magtha-
vende Mænd, stiger fra de Fængsler rundt om i
Landene, hvor politisk Magtesløshed holder Kvinder-
ne indesluttede som ufrivillige Tilskuere ved det
Skuespil af Blod og Rædsel, der i dette Øjeblik op-
føres i Europas gamle Kulturlande. Hele den Kvin-
derejsning, den sidste Menneskealder har været Vid-
ne til, har jo været baaret oppe af Kravet om at
være med til at skaffe Brødet til de mange. Endnu
i denne Sommer har vi set Øst-Londons fattige
Kvinder gaa i Deputation til Minister Asquith og
anraabe ham om at give dem den Menneskeret, der
for dem vilde betyde lettere Adgang til Brød og
menneskeværdige Vilkaar. — Og hvad fik de for
deres Bøn? — I disse Dage gaar Krigstrommen over
England og kalder disse Kvinders Brødre og Mænd
og Sønner under Fanerne i Frihedens og Retfærdig-
hedens Navn; Levnedsmidlerne stiger omkap med
Ligdyngerne derude paa Valpladserne, og Kvindernes
Valgret interesserer ikke Mændene mere end Freds-
paladset i Haag.

Lig for Brød, det er hvad de fattige Kvinder i Eng-
land fik for deres Henvendelse til Asquith; Lig for
Brød, det er, hvad Kvindesagen i Øjeblikket kan
vente sig i alle Lande; Lig for Brød, det er den Mønt,
hvormed Nationerne nu som for hundrede Aar si-
den betaler deres Gæld til den lidende Menneskehed.

Der hævede sig under den store Revolution Røs-
ter for at give Kvinderne Valgret, men man enedes
om at vente dermed, til de havde opnaaet den for-
nødne Modenhed. Manon Roland maatte, selv af-
mægtig, paa Skafottet bøde for sine Venners Afmagt
til at redde Friheden fra Voldsherredømmet; Mil-